

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

The Development of Piano Teaching and Learning Management Model of Piano for the First Year Undergraduate Students of Universities in the Northeast of Thailand

เอกชัย ธีรภักดิ์สิริ¹ พงษ์พิทยา สัพโส² และ พรพรรณ แก่นอำพรพันธ์³

Akachai Teerapuksiri,¹ Pongpitthaya Sapaso² and Pornpan Kaenampornpan³

Article History

Receive: November 19, 2021

Revised: December 23, 2021

Accepted: December 24, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพของการจัดการเรียนการสอนเปียโน พัฒนารูปแบบการจัดการสอนเปียโน และพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนเปียโน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย อาจารย์ผู้สอนเปียโน จำนวน 12 คน และนักศึกษาวิชาเอกเปียโน จำนวน 10 คน ของสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 12 สถาบัน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามแสดงความคิดเห็น ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพของการจัดการเรียนการสอนเปียโน พบว่า พื้นฐานที่แตกต่างกันของนักศึกษา ความพร้อมในการเรียน พัฒนาการด้านการเรียนปฏิบัติเปียโนที่ต่างกัน ทำให้การจัดการเรียนการสอนที่วางแผนไว้แต่ละภาคเรียน มีความจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่น เพื่อให้เหมาะสมกับพื้นฐานของนักศึกษาที่ต่างกัน 2) การพัฒนารูปแบบการจัดการสอนเปียโน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักการของรูปแบบการสอน มีความเหมาะสมตามลำดับดังนี้ ($M = 4.75$, $S.D. = 0.12$) ด้านเอกสารประกอบการสอน ($M = 4.71$, $S.D. = 0.14$) ด้านความจำเป็นของรูปแบบการสอน ($M = 4.60$, $S.D. = 0.15$) ด้านโครงสร้างของรูปแบบการสอน ($M = 4.58$, $S.D. = 0.11$) ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม ($M = 4.56$, $S.D. = 0.14$) และด้านจุดมุ่งหมายของรูปแบบการสอน ($M = 4.55$, $S.D. = 0.26$) และ 3) การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนเปียโน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโน ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน

คำสำคัญ : สภาพการจัดการเรียนการสอนเปียโน ; การพัฒนารูปแบบการสอนเปียโน ; สถาบันอุดมศึกษาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ; นักศึกษาเอกเปียโนชั้นปีที่ 1 ; การจัดการเรียนการสอนเปียโน

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาดุริยางศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, Doctoral Student in Department of Music Faculty of Fine and Applied Arts, Khon Kaen University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, Assistant Professor, Faculty of Fine and Applied Arts, Khon Kaen University

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to investigate conditions of Piano teaching management for the first-year undergraduate students of the Northeastern region's universities of Thailand 2) to develop a Piano teaching model for the students and 3) to develop the students' Piano's academic skills. Group of samplings were included 12 piano teachers and ten piano students of the 12 universities in the Northeast of Thailand. Data collecting tools were comprised of interviewed forms, questionnaires and piano teaching model. The results suggest that: 1) the conditions of Piano teaching management, the problems were showed that the students had different basic skill levels, readiness for learning and varying development of Piano skills. Thus lesson plans for each semester had to be flexible to suit the different basic skill levels of the students. 2) The development of Piano teaching and learning management model found that the principle of teaching model was the most important ($M = 4.75$, $S.D. = 0.12$), and followed by teaching guide book ($M = 4.71$, $S.D. = 0.14$), essential of teaching model ($M = 4.60$, $S.D. = 0.15$) structure of teaching model ($M = 4.58$, $S.D. = 0.11$), teaching materials and learning center ($M = 4.56$, $S.D. = 0.14$), and the objectives of teaching model ($M = 4.55$, $S.D. = 0.26$). and 3) The Piano teaching skill and learning management, before and after participating in the Piano teaching and learning management model for the first-year undergraduate students of universities in the northeast of Thailand. The students who participated to the learning model, have improved their performance as indicated by the significant statistical results at .05 levels. The results show a significant different piano skill's improvement as comparing before and after participating the learning model.

Keywords : Conditions of Teaching and Learning Piano ; Development of Piano Teaching Model ; Universities in the Northeast of Thailand ; First Year Piano Student ; Teaching and Learning Piano

บทนำ

รูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง สภาพลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบตามหลักปรัชญาทฤษฎีหลักการแนวคิดหรือความเชื่อต่างๆ โดยมีการจัดกระบวนการหรือขั้นตอนในการเรียนการสอนโดยอาศัยวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่างๆ เข้าไปช่วยทำให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักที่ยึดถือ เมื่อเป็นเช่นนี้จะเห็นได้ว่า การที่การจัดการเรียนการสอนจะกลายเป็นรูปแบบได้นั้นก็จะต้องผ่านการจัดองค์ประกอบต่างๆ ให้เป็นระบบเสียก่อน ซึ่งก็แน่นอนว่าในการจัดระบบจะต้องคำนึงถึงทฤษฎีและหลักการรวมทั้งสภาพการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นระบบการจัดการเรียนการสอนกับรูปแบบการเรียนการสอนจึงมีความหมายที่แท้จริงตรงกันสาระหลักที่สำคัญ ด้วยเหตุนี้เราจึงมักเห็นการใช้คำสองคำนี้ใช้สำหรับทดแทนกันบ่อยๆ จึงสรุปได้ว่า ระบบการจัดการเรียนการสอนกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนนั้นมีความหมายเหมือนกันแต่นิยมใช้ต่างกันในแง่ของระบบใหญ่และระบบย่อยระบบการจัดการเรียนการสอนนิยมใช้กับระบบใหญ่ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญของการเรียนการสอนในภาพรวม ส่วนรูปแบบการเรียนการสอนนิยมใช้กับระบบที่ย่อยกว่า เช่น ระบบวิธีการสอนแบบต่างๆ (Khammanee, 2015)

วิชาดนตรีได้รับการยอมรับว่าเป็นวิชา ที่มีเนื้อหาสาระสำคัญที่เป็นลักษณะเฉพาะ วงการศึกษาจึงจัดวิชาดนตรีไว้ในกลุ่มของวิชาศิลปะ วิชาดนตรีสนับสนุนการทำงานร่วมกันของร่างกายและสมอง ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญสำหรับวิชาที่เป็นพื้นฐาน ดังนั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ดนตรีและศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียน มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงามมีสุนทรียภาพ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางดนตรีจะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (Dechkumpoo, 2016) การจัดการเรียนการสอนเปียโน เป็นอีกกระบวนการที่มีความสำคัญต่อผู้เรียนสาขาดนตรี เพราะเครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ดถือได้ว่าเป็นอีกเครื่องดนตรีที่เป็นสื่อสำหรับการเรียนการสอนดนตรีขั้นพื้นฐานที่ดีในการเริ่มต้นเรียนดนตรี หลักสูตรที่ให้เลือกเรียนโดยเป็นหลักสูตรเปียโนที่มีตั้งแต่ระดับเล็ก 3 ขวบ ไปจนถึงระดับสูง ห้องเรียนส่วนใหญ่ของโรงเรียนก็เป็นห้องเรียนที่มีเครื่องเปียโน

เวลาที่เรียนก็มีให้เลือกเรียนได้หลายช่วงเวลาตามความสะดวก เนื่องจากครูผู้สอนเปียโนมีจำนวนมาก หนังสือแบบเรียนเปียโนหรือสื่อการสอนที่มีมากมายหลากหลายหลักสูตรให้เลือกใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของครูผู้สอน เปียโนจึงเป็นเครื่องดนตรีที่ได้รับความนิยมในการเลือกเรียนค่อนข้างสูงมากกว่าเครื่องดนตรีชนิดอื่น

การได้เรียนกับครูผู้สอนที่มีความรู้ประสบการณ์ มีจิตวิทยาในการสอนที่ดีมีหลักการการสอนที่ดี ที่เหมาะสมกับการพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัยการเรียนรู้ย่อมมีคุณภาพถึงแม้จะเรียนด้วยจุดประสงค์ใดก็ตามคุณครูที่สร้างความรู้สึที่ดีในการเล่นดนตรีความรู้สึกรักดนตรีก็จะติดตัวเด็กไปถึงแม้ตอนโตอาจไม่ได้เล่นดนตรีแล้วก็สามารถมีความสุขในการเล่นดนตรีได้เช่นเดียวกัน (Laowanich, 2016) ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีหลักสูตรดนตรี และมีการจัดการเรียนการสอนวิชาเอกเปียโน ในระดับปริญญาตรี ซึ่งมีมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัย กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้งหมด 10 สถาบัน ประกอบด้วย (1) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (2) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ (3) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ (4) มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ (5) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี (6) มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด (7) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (8) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี (9) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย (10) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร และมหาวิทยาลัย 2 สถาบัน ประกอบด้วย (1) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ (2) มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้วิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเปียโน ของสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 12 สถาบัน ทำให้ได้ทราบถึงความแตกต่างของการสอนตลอดจน ปัญหาและอุปสรรคในการสอน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโน สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากสภาพการจัดการเรียนสอนเปียโน ในความแตกต่างของ ผู้เรียน ผู้สอน บริบทด้านต่างๆ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโน สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากสภาพและปัญหาของกระบวนการจัดการเรียนเปียโน กระบวนการจัดการเรียนเปียโนจากผู้สอนปฏิบัติเปียโน นักศึกษาเอกเปียโนในปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีการจัดการเรียนการสอนเปียโนทั้งหมด 12 แห่ง เพื่อให้ได้แนวทางพัฒนาและการสร้างกระบวนการจัดการเรียนการสอนเปียโนที่ทันสมัย เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และสามารถนำไปพัฒนาผู้เรียน ให้มีทักษะการปฏิบัติเปียโนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นเพื่อศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศึกษาสภาพของการจัดการเรียนการสอนเปียโนของสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปัจจุบัน นำไปสู่แนวทางการพัฒนารูปแบบการสอนเปียโน สำหรับนักศึกษาเอกเปียโนชั้นปีที่ 1 โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการสอนของ Saylor, Alexander and Lewis (1981) ซึ่งได้ให้ความหมาย รูปแบบการสอน (Model of Teaching) หมายถึง แผนแสดงการจัดโครงสร้างและองค์ประกอบต่างๆ ที่จะใช้ในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ในพัฒนารูปแบบการสอนควรมีหลักเกณฑ์ในการเลือก เพื่อให้บรรลุผลที่ต้องการโดยมีแนวคิดที่สำคัญสำหรับให้ผู้พัฒนาคำนึงถึง Khammanee (2015) ได้ให้ความหมาย ของรูปแบบการสอน รูปแบบการเรียนการสอนนั้น หมายถึง สภาพลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบตามหลักปรัชญาทฤษฎีหลักการแนวคิดหรือความเชื่อต่างๆ โดยมีการจัดกระบวนการหรือขั้นตอนในการเขียนเรียนการสอนโดยอาศัยวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่างๆ เข้าไปช่วยทำให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักที่ยึดถือ เมื่อเป็นเช่นนี้จะเห็นได้ว่า การที่การจัดการเรียนการสอนจะกลายเป็นรูปแบบได้นั้นก็ต้องผ่านการจัดองค์ประกอบต่างๆ ให้เป็นระบบเสียก่อน

Suttachitt (2012) ได้กล่าวถึงแนวคิดการสอนดนตรี การสอนทักษะปฏิบัติดนตรี หลักการทั่วไปในการสอนทักษะดนตรี มีอยู่ด้วยกัน 7 ประการ คือ (1) เสียงก่อนสัญลักษณ์ หลักการ คือ ดนตรีเป็นเรื่องของเสียง การเรียนทักษะดนตรีควรเริ่มด้วยการฟังเสียง ฟังให้เข้าใจในเสียงและจึงสอนเรื่องสัญลักษณ์ดนตรี (2) ความถูกต้องความไพเราะ หลักการ คือดนตรีเป็นเรื่องของคุณภาพ ทักษะดนตรีจึงเป็นเรื่องของความถูกต้องและความไพเราะควบคู่กันไปเสมอ (3) ความมีดนตรีการทักษะดนตรีเป็นเรื่องของความรู้ในเชิงปฏิบัติ มีทฤษฎีเป็นพื้นฐาน ดังนั้นความมีดนตรีการจึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่ช่วยให้การเล่นดนตรีมีคุณภาพ (4) ทักษะการฝึกซ้อม การฝึกซ้อมอย่างถูกต้องสม่ำเสมอเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะของการเล่นดนตรี

(5) ทักษะการแสดง การแสดงดนตรีเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความงดงามของเสียง การแสดงดนตรีจึงควรคำนึงถึงคุณภาพให้มากที่สุด (6) การประเมินตนเอง นักดนตรีที่ดีต้องมีความสามารถในการประเมินตนเองได้ อย่างตรงตามความเป็นจริงเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาฝีมือของตนเอง ให้ก้าวหน้าต่อไป และ (7) การแก้ไขปรับปรุงและการพัฒนาทักษะการแก้ไขปรับปรุงเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา และอยู่บนรากฐานความรู้ความสามารถและศักยภาพส่วนบุคคล Laowanich (2016) ได้อธิบายถึงประโยชน์ของการเรียนเปียโน เป็นการพัฒนาการทำงานของประสาทสัมผัส การฝึกบรรเลงบทเพลงเปียโนเป็นการสร้างทักษะฝึกควบคุมอวัยวะและประสาทสัมผัสต่างๆ ให้ทำงานร่วมกัน ตั้งแต่ตามองโน้ตเพลง มือขวาบรรเลงตามโน้ตที่บันทึกไว้ด้วยกุญแจซอล มือซ้ายต้องบรรเลงตามโน้ตที่บันทึกด้วยกุญแจฟา และใช้ในการฟังเสียงที่บรรเลงออกมา จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าดนตรีเข้ามามีบทบาทในชีวิตมากขึ้นมีกระแสความนิยมให้ทารกฟังดนตรีตั้งแต่ในท้องแม่ เพื่อการพัฒนาทางสมอง เมื่อถึงวัยเรียนดนตรีก็เป็นหนึ่งในวิชาที่พ่อแม่ผู้ปกครองให้ความสนใจในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนเพื่อหวังให้ดนตรีช่วยพัฒนาทักษะทางด้านต่างๆ โดย "เปียโน" เป็นหนึ่งในเครื่องดนตรีที่ได้รับความนิยมอย่างสูงเพราะเป็นที่รู้จักพบเห็นได้ทั่วไปเป็นเครื่องดนตรีที่เป็นที่รู้จัก และได้รับความนิยม Seymour (1992) จากหนังสือเรื่อง Mastering Piano Technique "A Guide For Students, Teacher, and Performers" ได้กล่าวถึงแนวคิดและเทคนิคการสอนปฏิบัติเปียโน ให้ความสำคัญกับการจัดระเบียบร่างกาย เตรียมความพร้อมให้กับร่างกายก่อนการเริ่ม ฝึกปฏิบัติทักษะด้านอื่น กล่าวถึงการเตรียมความพร้อมร่างกายว่า ร่างกายมีความพร้อมกับการปฏิบัติ ส่งผลให้การบรรเลงเปียโนออกมาได้ดี เริ่มฝึกปฏิบัติการเตรียมความพร้อมของร่างกาย คือ ท่าทาง (Posture) การทำงานของไหล่ (Shoulder-girdle Movement) การทำงานของแขน (Arms) การทำงานของมือ (Hands) และการทำงานของนิ้วมือ (Fingers) อาจมองว่าเป็นสิ่งเล็กน้อยแต่มีค่าสำคัญยิ่งต่อการควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายของบรรเลงเปียโน และมีขั้นตอนการฝึกปฏิบัติ ถ้าเป็นไปได้ควรยืนหน้ากระจก ด้วยท่ายืนที่สง่า (Good Postural Alignment) การยืนด้วยความผ่อนคลายร่างกายขณะฝึกปฏิบัติ การฝึกปฏิบัติ แต่ละขั้นตอน ขั้นตอนละ 10-15 นาที วันละ 2 รอบ ต่อวัน

จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโนสำหรับนักเรียนระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ Dechkumpoo (2016) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการปฏิบัติเปียโนและคีย์บอร์ดโดยใช้ชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเสนานิคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติเปียโนและคีย์บอร์ด โดยใช้ชุดกิจกรรม ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีสากล และศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง (Purposive Sampling) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 3 จำนวน 36 คน โรงเรียนเสนานิคมสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการศึกษาค้นพบว่า (1) ผลการพัฒนาทักษะการปฏิบัติเปียโนและคีย์บอร์ดโดยใช้ชุดกิจกรรม มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีสากลมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 69.44 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 30.56 (3)ระดับความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาดนตรีโดยใช้ชุดกิจกรรม เรื่อง การพัฒนาทักษะการปฏิบัติเปียโนและคีย์บอร์ด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.41) นอกจากนี้งานวิจัยของ Paisarnsrisomsuk (2016) ที่ได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนเปียโนโดยการสะท้อนคิดเพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงเปียโนสำหรับนักเรียนเปียโนระดับกลาง ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนเปียโนโดยการสะท้อนคิดระดับเปียโนชั้นกลาง และเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเปียโนโดยสะท้อนคิดเพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงเปียโนสำหรับนักเรียนเปียโนระดับกลาง ผลการศึกษาพบว่า ในสภาพการเรียนการสอนเปียโนโดยการสะท้อนคิด ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ (1) วัตถุประสงค์ควรคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนผู้ปกครอง (2) หลักสูตรมุ่งเน้นการบูรณาการระดับการสะท้อนคิดและการใช้เหตุผล (3) ผู้สอนควรปรับใช้เทคนิคการสอนการสะท้อนคิดโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ (4) ผู้สอนควรปรับปรุงสื่ออุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและชี้แจงวิธีการใช้ก่อนใช้จริง (5) การวัดประเมินผลตามสภาพจริงมีความเหมาะสมกับการวัดประเมินผลการสะท้อนคิด (6) ผู้สอนควรคำนึงถึงปัจจัยทั้งด้านผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตรและการสอนและสภาพแวดล้อม และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Namsanga (2019) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เปียโน สำหรับนักศึกษาสาขาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้เปียโน สำหรับนักศึกษาสาขาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (2) การทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เปียโน สำหรับนักศึกษาสาขาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่ (1) การศึกษาสภาพปัญหาและข้อมูล (2) การยกร่างหลักสูตร (3) การทดลองใช้หลักสูตร และ (4) สรุปผลการใช้หลักสูตร ผลการศึกษาพบว่า ผลการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เปียโน สำหรับ

นักศึกษาสาขานตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามได้หลักสูตรที่เหมาะสมในระดับมาก ($M = 4.40$) มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.12 มีความเหมาะสมเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และผลการทดลองใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เปียโน สำหรับนักศึกษาสาขานตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 11 คะแนน ไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 48 คะแนน ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ทุกคน

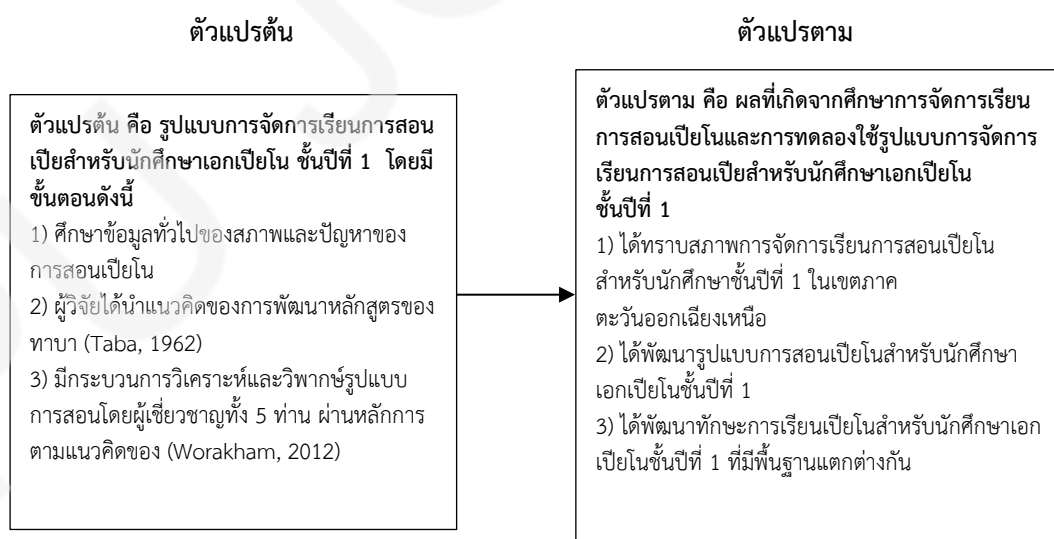
ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของการพัฒนาหลักสูตรของ ทาบ่า Taba (1962) ที่ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรที่เรียกว่า “Grass Roots Approach” หรือวิธีการจากเบื้องล่างสู่เบื้องบน ซึ่งทาบ่าเชื่อว่าผู้ที่ทำหน้าที่สอนในหลักสูตรควรได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้วย วิธีการพัฒนาหลักสูตรของทาบ่านี้มีขั้นตอนคล้ายคลึงกับไทเลอร์แต่ต่างกันตรงที่วิธีการที่ไทเลอร์เสนอนั้นค่อนข้างเป็นวิธีการแบบ “Top-Down”

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพของการจัดการเรียนการสอนเปียโนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการสอนเปียโนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนเปียโนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ดังนั้น จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ ทาบ่า (Taba, 1962) ที่ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรที่เรียกว่า “Grass Roots Approach” หรือวิธีการจากเบื้องล่างสู่เบื้องบน ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การสำรวจความต้องการ ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย ขั้นที่ 3 การเลือกเนื้อหา ขั้นที่ 4 การจัดเนื้อหา ขั้นที่ 5 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ ขั้นที่ 6 การจัดประสบการณ์เรียนรู้ และขั้นที่ 7 การประเมินผลและวิธีการประเมินผล เพื่อนำมาออกแบบหลักสูตรและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโนสำหรับนักศึกษาเอกเปียโน ชั้นปีที่ 1 เนื่องจากแนวคิดนี้เชื่อว่าผู้ที่ทำหน้าที่สอนในหลักสูตรควรได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ทำให้ได้แนวทางพัฒนาและการสร้างกระบวนการจัดการเรียนการสอนเปียโนที่ทันสมัย เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และสามารถนำไปพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการปฏิบัติเปียโนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในกระบวนการวิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้ ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปของสภาพของการจัดการเรียนการสอนเปียโนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยลงพื้นที่ สถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการศึกษาสภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้เอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอน และการสำรวจข้อมูลการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ระดับอุดมศึกษา โดยใช้เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นการจัดการเรียนรู้เปียโน และความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เปียโนแบบสัมภาษณ์โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามเป็นอาจารย์ผู้สอนเปียโน และนักศึกษาที่เรียนวิชาเอกเปียโน

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการสอนเปียโนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การยกร่างและวิพากษ์รูปแบบการสอนจากการศึกษาและวิเคราะห์หลักการและแนวคิดของการจัดการศึกษาและวิเคราะห์หลักการและแนวคิดของการพัฒนารูปแบบการสอน

ระยะที่ 3 ผลการพัฒนาทักษะการเรียนรู้เปียโน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ขั้นตอนการทดลองใช้รูปแบบการสอน กระบวนการจัดการเรียนรู้เปียโน สำหรับ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่สร้างขึ้นมาหลังจากการ (Try Out) และผ่านผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร การวิจัยในครั้งนี้เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนเปียโนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประชากร อาจารย์ผู้สอนเปียโนของสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นักศึกษาเครื่องเอกเปียโน จากสถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 12 แห่ง ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนเปียโนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และแนวทางในการพัฒนารูปแบบการสอนเปียโนที่เหมาะสมกับการสอนเปียโน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ผู้วิจัยใช้ได้แก่ นักศึกษาวิชาเอกเปียโน ชั้นปีที่ 1 ภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 10 คน โดยเลือกนักศึกษาวิชาเอกเปียโนเพื่อเข้าร่วมในการทดลอง โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งนักศึกษากลุ่มนี้เป็นนักศึกษาที่มีพื้นฐานทางการบรรเลงเปียโนเบื้องต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์สำหรับอาจารย์ผู้สอนเปียโน และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เปียโน สำหรับอาจารย์ผู้สอนเปียโน และนักศึกษาที่เรียนเอกเปียโน เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนเพื่อตรวจสอบความตรงภายในและนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีสอดคล้องตามแนวคิดของ Worakham (2012) จากแนวคิดผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาแล้วได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.90

2. แผนการจัดการเรียนรู้การสอนเปียโน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้เปียโน นำเครื่องมือเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการสอนเปียโน และขอคำแนะนำเพิ่มเติมที่ต้องการให้ปรับปรุง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเตรียมแบบสัมภาษณ์ และสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับรูปแบบการสอนกระบวนการจัดการเรียนรู้เปียโน และนำไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างทั้งผู้สอนและผู้เรียนในการลงพื้นที่วิจัยเพื่อเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ช่วงเดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2562

2. ผู้วิจัยดำเนินการนำแผนการจัดการเรียนรู้การสอนเปียโน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้เปียโน ไปทดลองใช้และเก็บข้อมูลวิจัย ช่วงเดือนพฤศจิกายน 2562-กุมภาพันธ์ 2563

3. ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ ช่วงเดือนมีนาคม 2563

การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับรูปแบบการสอนกระบวนการจัดการเรียนรู้เปียโนที่นำไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างทั้งผู้สอนและผู้เรียนมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล และศึกษาข้อมูลร่วมกันอย่างเป็นระบบแล้ว และนำไปสู่การเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน และนำเสนอข้อข้อมูลเกี่ยวกับ และนำเสนอเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่มี ข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพที่ได้จากการตอบประเด็นสัมภาษณ์ (Interview Research) และ ข้อมูลจากเอกสารต่างๆ (Document Research) จะถูกนำมาวิเคราะห์และประมวลผลโดยเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ในด้านต่างๆ เพื่อนำไปสู่คำตอบ ชี้ให้เห็นถึงสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนเปียโน สำหรับนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการสอน ความเหมาะสมของรูปแบบ และการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เปียโน จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้เปียโน ไปทดลองใช้เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนเปียโน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพของการจัดการเรียนการสอนเปียโน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเป็นระยะที่ 1 พบว่า (1) ด้านข้อมูลทั่วไปของอาจารย์สอนเปียโน สถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 12 สถาบัน มีประสบการณ์สอนปฏิบัติเปียโนมากกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาทางดนตรีทั้งหมด (2) ด้านหลักสูตรที่เปิดสอนเปียโน ประกอบไปด้วย หลักสูตร 4 ปี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศส.บ.) ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ศป.บ.) ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) และ หลักสูตร 5 ปี ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) และประเภทของการสอนเปียโน ได้แก่ เปียโนคลาสสิก (Classic Piano) เปียโนแจ๊ส (Jazz Piano) และเปียโนป๊อปูลาร์ (Popular Piano) ผู้สอนจะเริ่มต้นการสอนเปียโนคลาสสิก (Classic Piano) เพื่อเป็นการปรับพื้นฐานทางบรรเลงเปียโนก่อนในชั้นปีที่ 1 (3) ด้านการจัดการเรียนการสอนเปียโน มีการจัดเนื้อหาการเรียนการสอนเกี่ยวกับเปียโน ประวัติและองค์ประกอบของเปียโน การดูแลรักษาดูแลรักษาเปียโน ซึ่งใช้การอธิบายพร้อมยกตัวอย่างเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น (4) ด้านสื่อการจัดการเรียนการสอนเปียโนมีอุปกรณ์ ได้แก่ เปียโนไฟฟ้า เปียโนไฟฟ้า เมโทรโนม โน้ตเพลง เกมสทางดนตรี (5) ด้านการวัดผลและประเมินผลประเมินจากความรับผิดชอบของนักศึกษา พัฒนาการของนักศึกษาในแต่ละครั้งที่เข้าเรียน จากเทคนิคการฝึกปฏิบัติเปียโน เช่น Scales, Hanon, Cherny, บทเพลงใช้ในการสอบ ที่ได้รับมอบหมาย และ การแสดงต่อหน้าสาธารณะชน (6) ด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำไปพัฒนารูปแบบการสอนเปียโน ควรคำนึงถึงการสร้างความเข้าใจ กำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนเปียโนให้กับผู้เรียนได้เข้าใจละเอียด ว่ามีกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างไร อาทิเช่น เรื่อง การเตรียมความพร้อมก่อนการเรียนปฏิบัติเปียโน เทคนิคการฝึกปฏิบัติเปียโน การบรรเลงเพลงเปียโนในแต่ละยุคสมัยที่แตกต่างกัน การฝึกปฏิบัติการแสดงเปียโนต่อหน้าสาธารณะชน ซึ่งรูปแบบการสอนเปียโนนั้น ควรพัฒนารูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับนักศึกษา เพราะ นักศึกษากลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ โนส่วนใหญ่ มีพื้นฐานเปียโนที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก เพราะมีประสบการณ์จากการเป็นสมาชิกวงดนตรีต่าง ๆ เช่น วงโยทวาทิต วงคอมโบ วงดนตรี ต่างๆ ที่เกิดจากการรวมตัวของผู้เรียนช่วงมัธยมศึกษา จากโรงเรียน ดังนั้นในการพัฒนารูปแบบการสอนเปียโนไม่ควรยากจนเกินไปเพื่อช่วยในการปรับพื้นฐานของนักศึกษาที่ความแตกต่างกัน เช่น การอ่านโน้ตเปียโน สัญลักษณ์ที่สำคัญในการฝึกปฏิบัติเปียโน แบบฝึกการสร้างความชำนาญให้กับนิ้วมือ และการตีความเพลงเปียโน เป็นต้น เพื่อปรับพื้นฐานของนักศึกษาที่แตกต่างกัน และรูปแบบการสอนควรมีความยืดหยุ่นให้มากสามารถปรับใช้กับบริบทของสถาบันและนักศึกษา ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Paisarnsrisomsuk (2016) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนเปียโนโดยการสะท้อนคิดเพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงเปียโนสำหรับนักเรียนเปียโนระดับกลาง ด้านบริบทการสอนดนตรี ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับความรัก ความชอบในดนตรีและความสุขในการเรียนของผู้เรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความกล้าแสดงออกทางดนตรีและมุ่งเน้นการจัดระเบียบวินัยในการฝึกซ้อมให้กับผู้เรียนรวมทั้งผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนโดยอาศัยความรู้ด้านจิตวิทยาในการสอนดนตรี โดยคำนึงถึงวัยของผู้เรียนและพื้นฐานทักษะทางดนตรีของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการสอนเปียโนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งในระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการสอนเปียโนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สถาบันอุดมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลจากการยกร่างและวิพากษ์รูปแบบ รูปแบบการสอนเปียโนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การประเมินยกร่างคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยอาจารย์ผู้สอน 12 ท่าน จาก 12 สถาบัน

รายการประเมิน	M	S.D.	ความหมาย
1. ด้านความจำเป็นของรูปแบบ	4.54	0.14	มาก
2. ด้านหลักการของรูปแบบ	4.56	0.24	มากที่สุด
3. ด้านเป้าหมายของรูปแบบ	4.28	0.04	มาก
4. ด้านจุดมุ่งหมายของรูปแบบ	4.30	0.16	มาก
5. ด้านโครงสร้างของรูปแบบ	4.67	0.12	มากที่สุด
6. ด้านกระบวนการเรียนการสอน	4.39	0.06	มาก
7. ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม	4.44	0.21	มาก
8. ด้านเนื้อหาการจัดการเรียนรู้	4.31	0.17	มาก
9. ด้านการวัดและประเมินผล	4.38	0.15	มาก
10. ด้านเอกสารประกอบรูปแบบ	4.38	0.35	มาก
รวมทั้งสิ้น	4.42	0.09	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินยกร่างคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมของรูปแบบการสอนอยู่ในระดับมาก ($M = 4.42$, $S.D. = 0.09$)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การวิพากษ์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยอาจารย์ผู้สอน 12 ท่าน จาก 12 สถาบัน

รายการประเมิน	M	S.D.	ความหมาย
1. ด้านความจำเป็นของรูปแบบ	4.60	0.15	มากที่สุด
2. ด้านหลักการของรูปแบบ	4.75	0.12	มากที่สุด
3. ด้านเป้าหมายของรูปแบบ	4.44	0.11	มาก
4. ด้านจุดมุ่งหมายของรูปแบบ	4.55	0.26	มากที่สุด
5. ด้านโครงสร้างของรูปแบบ	4.58	0.11	มากที่สุด
6. ด้านกระบวนการเรียนการสอน	4.44	0.06	มาก
7. ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม	4.56	0.14	มากที่สุด
8. ด้านเนื้อหาการจัดการเรียนรู้	4.40	0.14	มาก
9. ด้านการวัดและประเมินผล	4.45	0.16	มาก
10. ด้านเอกสารประกอบรูปแบบ	4.71	0.14	มากที่สุด
รวมทั้งสิ้น	4.55	0.05	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์การวิพากษ์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมของรูปแบบการสอน อยู่ในระดับมาก ($M = 4.55$, $S.D. = 0.05$)

จากผลการวิเคราะห์และการวิพากษ์รูปแบบการสอน จากตารางที่ 1 และ 2 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโน สำหรับนักศึกษาที่เรียนปฏิบัติเปียโน สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการยกร่างและวิพากษ์รูปแบบการสอน เพื่อการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบแนวทางการจัดรูปแบบการสอนเปียโนที่เหมาะสม ซึ่งกระบวนการนี้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโน สำหรับนักศึกษาเอกเปียโนชั้นปีที่ 1 ในงานวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์และการวิพากษ์รูปแบบการสอนนั้น เป็นกระบวนการของความเชื่อมั่น และการยืนยันว่ารูปแบบการสอนเปียโน ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นนั้นมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเปียโน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Namsanga (2019) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับนักศึกษาสาขาดนตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ซึ่งการยกร่างหลักสูตรของการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพหลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาและความต้องการสนใจเพื่อกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรแล้วผู้วิจัยได้แบ่งกรอบโครงสร้างหลักสูตรออกเป็น 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของหลักสูตรวัตถุประสงค์ของหลักสูตรโครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สื่อการเรียนรู้และการวัดและการประเมินผล และยังสอดคล้องกับ Wongyai (2011) เสนอแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้ ระบุร่างหลักสูตร การร่างหลักสูตรมีอยู่ 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) สิ่งกำหนดหลักสูตรคือ การเตรียมการศึกษาข้อมูลพื้นฐานต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร (2) หลังจากศึกษาข้อมูลพื้นฐานแล้วก็เป็นการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบหลักสูตร เช่น หลักสูตรแบบรายวิชา หลักสูตรบูรณาการ เป็นต้น (3) การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร เมื่อร่างหลักสูตรเสร็จแล้วก่อนจะนำไปใช้ต้องมีการตรวจสอบคุณภาพ โดยอาจจะใช้การประชุมสัมมนา หรือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบทดลองใช้หลักสูตรนำร่อง เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของหลักสูตร และ (4) การปรับปรุง แก้ไขหลักสูตรก่อนนำไปใช้ ต้องอาศัยการจัดทำหลักสูตรที่ชัดเจนอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

3. เพื่อพัฒนทักษะทางการเรียนเปียโน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และในระยะที่ 3 ผลการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนเปียโน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการทดลองใช้รูปแบบ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบ สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีเกณฑ์ในการสอบวัดการพัฒนาทักษะการเรียนเปียโน โดยแบบทดสอบประเมินความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนเกี่ยวกับความรู้ด้านเปียโนสำหรับนักศึกษาที่เรียนปฏิบัติเปียโน ให้ครอบคลุมจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ จำนวน 30 ข้อ โดยสร้างเป็นคำถามแบบปรนัย 4 ตัวเลือก มีคำตอบที่ถูกต้องข้อละ 1 ตัวเลือก โดยมีการเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนนแบบทดสอบประเมินความรู้ประกอบด้วยเนื้อหาได้แก่ เรื่อง ประวัติและความสำคัญเกี่ยวกับเปียโน การเตรียมความพร้อมก่อนการเรียนเปียโน ทักษะและเทคนิคการฝึกปฏิบัติเปียโนขั้นพื้นฐาน การฝึกทักษะคุณภาพของเสียงในการปฏิบัติเปียโนและการตีความบทเพลงการฝึกทักษะและเทคนิคการบรรเลงเพลงปฏิบัติเปียโน ทักษะการแสดงปฏิบัติเปียโนต่อหน้าสาธารณะชน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังนี้

ตารางที่ 3 ผลคะแนนการสอบเพื่อวัดการพัฒนาทักษะทางการเรียนเปียโนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโน ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นักศึกษา คนที่	ก่อนเรียน (30 คะแนน)	หลังเรียน (30 คะแนน)	ผลต่าง (D)	ผลต่างกำลังสอง (D ²)
1	21	29	8	64
2	22	26	4	16
3	19	24	5	25
4	21	29	8	64
5	18	24	6	36
6	22	25	3	9
7	22	27	5	25
8	18	25	7	49

ตารางที่ 3 (ต่อ)

นักศึกษา คนที่	ก่อนเรียน (30 คะแนน)	หลังเรียน (30 คะแนน)	ผลต่าง (D)	ผลต่างกำลังสอง (D ²)
9	21	26	5	25
10	23	28	5	25
ผลรวม	207	263	56	388
เฉลี่ย	20.70	26.30		
S.D.	1.77	1.89		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการพัฒนาทักษะทางการเรียนเปียโน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโน ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน คือ ค่าเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 26.30 ค่าเฉลี่ยก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 20.70 แสดงว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโนที่สร้างขึ้น ทำให้นักศึกษามีผลการพัฒนาทักษะทางการเรียนเปียโน ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโน ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสูงขึ้น จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและทดลองใช้รูปแบบการสอนเปียโนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 จะเห็นได้ว่า นักศึกษามีพัฒนาการทางด้านการเรียนเปียโน ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องและใกล้เคียงกับงานวิจัยของ Namsanga (2019) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เปียโน สำหรับนักศึกษาสาขานดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้สรุปไว้ว่า การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษา สาขาวิชาดนตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 11 คะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้และมีคะแนนเฉลี่ย หลังเรียน 48 คะแนนผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ทุกคนและเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าคะแนนสอบ หลังเรียนของผู้เรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาการประเมินหลักสูตรกระบวนการ จัดการเรียนรู้เปียโนจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คนพบว่ามีความพึงพอใจเฉลี่ยรวมทั้งหมด 4.48 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.03 และ ผลการศึกษาความพึงพอใจผู้เรียนจำนวน 10 คนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยที่ 4.3 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานที่ 0.07

สรุปผลการวิจัย

1. จากศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนปฏิบัติเปียโน พบว่า ในปัจจุบันมีหลักสูตรที่เปิดสอนปฏิบัติเปียโนสำหรับ นักศึกษาปริญญาตรี ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีทั้งหมด 12 สถาบันอุดมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏ 10 สถาบัน และ มหาวิทยาลัย 2 สถาบัน มีหลักสูตรที่เปิดสอนแบบ 5 ปี และ 4 ปี มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานด้านการปฏิบัติเปียโน มีความเข้าใจเครื่องหมายสัญลักษณ์ทางด้านการปฏิบัติเปียโน มีการปรับ กระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียนที่แตกต่างกัน

2. ผลการยกย่องและวิพากษ์รูปแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียน การสอน มีความเหมาะสมของรูปแบบการสอนอยู่ในระดับมาก (M = 4.42, S.D. = 0.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านโครงสร้างของรูปแบบการสอน (M = 4.67, S.D. = 0.12) ด้านหลักการของรูปแบบการสอน (M = 4.56, S.D. = 0.14) และด้านความจำเป็นของรูปแบบการสอน (M = 4.54, S.D. = 0.14) มีความเหมาะสมมากที่สุดตามลำดับ และผลจากการ วิพากษ์รูปแบบการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมของรูปแบบการสอน อยู่ในระดับมาก (M = 4.55, S.D. = 0.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านหลักการของรูปแบบการสอน (M = 4.75, S.D. = 0.12) ด้านเอกสารประกอบรูปแบบ การสอน (M = 4.71, S.D. = 0.14) ด้านความจำเป็นของรูปแบบ (M = 4.60, S.D. = 0.15) ด้านโครงสร้างของรูปแบบ (M = 4.58, S.D. = 0.11) ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม (M = 4.56, S.D. = 0.14) และด้านจุดมุ่งหมายของ รูปแบบการสอน (M = 4.55, S.D. = 0.26) มีความเหมาะสมมากที่สุดตามลำดับ

3. ผลการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนเปียโน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน คือ ค่าเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 26.30 ค่าเฉลี่ยก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 20.70 แสดงว่ารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโนที่สร้างขึ้น ทำให้นักศึกษามีผลการพัฒนาทักษะทางการเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปียโน ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสูงขึ้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. การพัฒนารูปแบบการสอนเปียโนครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการวิชาปฏิบัติดนตรีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งทางทฤษฎีดนตรี และปฏิบัติดนตรี
2. การนำรูปแบบการสอนเปียโนครั้งนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อผสมผสานการจัดการเรียนสอนปฏิบัติดนตรีให้กับผู้เรียนที่มีพื้นฐานทางทฤษฎีและปฏิบัติดนตรีที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย เป็นการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนเปียโนสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนและพัฒนาทักษะการเรียนเปียโนของนักศึกษา ซึ่งพบว่ามีรูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และทักษะการจัดการเรียนการสอนเปียโนของนักศึกษายู่ในระดับสูง ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนจึงควรจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานด้านการปฏิบัติเปียโน มีการปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียนที่แตกต่างกัน
2. สามารถพัฒนาและสร้างรูปแบบการเรียนรู้อาจารย์ผู้สอนเปียโน ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่ครอบคลุมไปถึงการเรียนทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติเปียโน เพื่อนำไปใช้ในการถ่ายทอดการเป็นนักเปียโนมืออาชีพที่สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนเปียโนผ่านทางช่องทางออนไลน์สำหรับผู้เรียนที่ไม่สะดวกมาเรียนกับครูสถาบันสอนดนตรีให้มีประสิทธิภาพ ออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เข้าใจง่ายจัดการเรียนการสอนผ่านช่องทางออนไลน์
2. การสร้างรูปแบบการเรียนรู้อาจารย์ผู้สอนเปียโน ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่ครอบคลุมไปถึงการเรียนทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติเปียโน เพื่อนำไปสู่การเป็นนักเปียโนมืออาชีพที่สามารถปฏิบัติและสามารถไปถ่ายทอดต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. รูปแบบการสอนเปียโนชุดนี้มีความเหมาะสมกับการในการพัฒนานักศึกษาเครื่องเอกเปียโนชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่านั้น
2. รูปแบบรูปแบบการสอนเปียโนชุดนี้มีความเหมาะสมกับการในการพัฒนานักศึกษาเครื่องเอกเปียโนชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษา ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีพื้นฐานทางการปฏิบัติเปียโนที่แตกต่างกันเท่านั้น

References

- Dechkumpoo, S. (2016). *Kaṇphatthanaṁ thaksa kaṇ patibat pīa noṁ lāe khiṇḍi doī chai chut kitchakam samrap nakriān chan matthayommasuksā tōṇ ton [A Study on the Development of Lower-secondary Level Students' Piano and Keyboard Skills through the Use of the activity Package (Unpublished Doctoral thesis)]*. Dhurakij Pundit University, Bangkok, Thailand.
- Khammanee, T. (2015). *Saṭ kānsōṇ : 'ongkhwāmru phūa kānchat krabūānkān rianru thī mī prasitthiphāp [Teaching Methods : Knowledge for organizing learning processes that are Efficiency]*. 19th ed. Bangkok : Chulalongkorn University Press.

- Laowanich, M. (2016). *Rīānrū čāk khur pīā nō* [Learning from Piano Teacher]. Bangkok : Cyber Print Group Limited.
- Namsanga, P. (2019). *Kānphatthana krabūānkān čatkān rīān ru pīānō samrap naksuksā sākha dontri mahāwitthayaīai rāčaphat Maha Sarakham* [The Development of Piano Learning Management for Music Students Maha Sarakham Rajabhat University (Unpublished Doctoral thesis)]. Khon Kaen University, Khon Kaen, Thailand.
- Paisarnsrisomsuk, A. (2016). *Næōthāng kānčatkān rīān kānsōn pīā nō dōi kān sathōn khīt phūā phatthana thaksa kān banlēng pīā nō samrap nakrīān pīā nō radap klāng*. [Guidelines for Organizing Reflective Thinking Piano Lesson to Develop Piano Skill of Intermediate Piano Students (Unpublished Doctoral thesis)]. Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand.
- Saylor, J.G., W. Alexander and A. J. Lewis. (1981). *Curriculum Planning for Better Teaching and Learning*. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Seymour, F. (1992). *Mastering Piano Technique*. Portland : Amadeus Press.
- Suttachitt, N. (2012). *Dontri suksā : lakkañ læ sārā samkhan* [Music Education: Foundations and Principles]. Bangkok : Chulalongkorn University Press.
- Taba, H. 1962. *Curriculum Development Theory and Practice*. New York : Harcourt, Brace and World.
- Wongyai, W. (2011). *Kānphatthana laksut radap 'udomsuksā* [The Curriculum Development of Higher Education]. 2nd ed. Bangkok : R&N Print Group Limited.
- Worakham, P. (2012). *Kānwichai thāngkān suksā* [Educational Research]. 4th ed. Mahasarakham : Taxila Print Group Limited.